

Smjernica: Afganistan

Studeni 2021.

Smjernice za zemlju rezultat su zajedničke procjene država članica EU-a o stanju u zemlji podrijetla.

Rukopis je dovršen u listopadu 2021.

Ni Europski potporni ured za azil (EASO) ni osobe koje djeluju u njegovo ime nisu odgovorni za način uporabe informacija u nastavku.

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije, 2021.

PDF ISBN 978-92-9465-721-3 doi: 10.2847/245704 BZ-08-22-042-HR-N

© Europski potporni ured za azil, 2021.

Umnožavanje je dopušteno pod uvjetom da se navede izvor. Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija ili drugog materijala koji nije zaštićen autorskim pravom EASO-a potrebno je zatražiti dopuštenje izravno od nositeljâ autorskih prava.

Naslovna fotografija: © iStock/omersukrugoksu

Smjernica: **Afganistan**

U ovom su dokumentu sažeti zaključci zajedničke analize o Afganistanu i treba ga čitati zajedno s njom. Cjelokupni tekst „Smjernice za zemlju: Afganistan“ dostupan je na stranici: <https://www.easo.europa.eu/country-guidance-afghanistan-2021>.

Smjernice za zemlju predstavljaju zajedničku procjenu situacije koju visoki dužnosnici za politiku iz država članica EU-a provode u zemlji podrijetla, u skladu s važećim zakonodavstvom EU-a i sudskom praksom Suda Europske unije (Suda EU-a).

Ove smjernice ne oslobođaju države članice od obveze da pojedinačno, objektivno i nepristrano ispitaju svaki zahtjev za međunarodnu zaštitu. Svaku odluku treba donijeti na temelju pojedinačnih okolnosti podnositelja zahtjeva i situacije u Afganistanu u trenutku donošenja odluke, u skladu s preciznim i ažuriranim informacijama o zemlji podrijetla dobivenima iz različitih relevantnih izvora (članak 10. Direktive o postupcima azila).

Smjernice navedene u ovom dokumentu nisu sveobuhvatne.

Ažuriranje: studeni 2021.

Sadržaj

Uvod	3
Smjernica: Afganistan	7
Opće napomene	8
Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde.....	9
Status izbjeglice: smjernice o određenim profilima	13
Uvodne napomene	13
Profilii	14
Supsidijarna zaštita.....	30
Članak 15. točka (a) Direktive o kvalifikaciji.....	30
Članak 15. točka (b) Direktive o kvalifikaciji	31
Članak 15. točka (c) Direktive o kvalifikaciji.....	33
Davatelji zaštite	36
Mogućnost zaštite unutar zemlje.....	38
Isključenje	39
Zločin protiv mira, ratni zločin, zločin protiv čovječnosti	40
Teško (nepolitičko) kazneno djelo	41
Djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.....	41
Opasnost za zajednicu ili sigurnost države članice	41

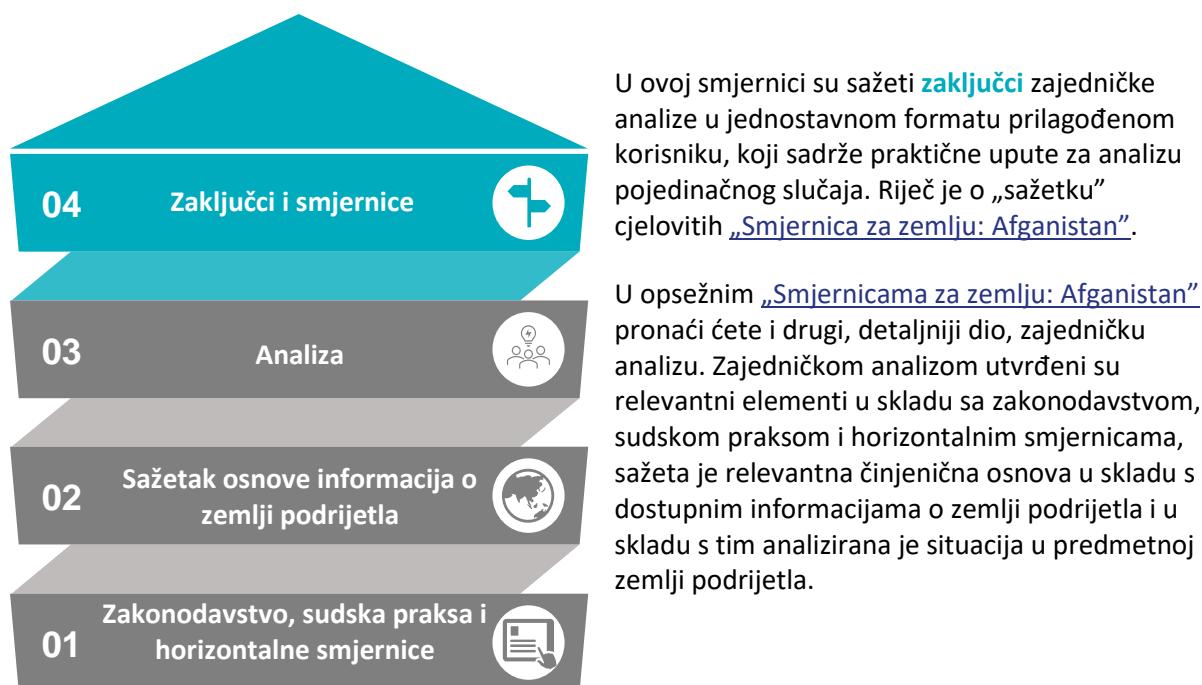
Uvod

Zašto se izrađuju smjernice za zemlju?

Smjernice za zemlju su alat namijenjen oblikovateljima politika i donositeljima odluka u kontekstu Zajedničkog europskog sustava azila (engl. *Common European Asylum System, CEAS*). Njihova je svrha pomoći pri ispitivanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu podnositelja zahtjeva iz Afganistana i poticati usklađivanje u praksama donošenja odluka u državama članicama.

Vijeće Europske unije dogovorilo je 21. travnja 2016. stvaranje mreže na visokoj razini politike kojom su obuhvaćene sve države članice, a koordinira je EASO, sa zadatkom provedbe zajedničke procjene i tumačenja situacije u glavnim zemljama podrijetla.¹ Mreža podupire razvoj politike na razini EU-a na temelju zajedničkih informacija o zemlji podrijetla, zajedničkim tumačenjem takvih informacija u svjetlu relevantnih odredbi pravne stečevine o azilu i uzimajući u obzir sadržaj EASO-ovih materijala za osposobljavanje i praktičnih vodiča, ako je to potrebno. Izrada zajedničkih analiza i smjernica jedno je od ključnih područja novog mandata Agencije Europske unije za azil.²

Što je obuhvaćeno ovom smjernicom?

¹ Vijeće Europske unije, *Outcome of the 3461st Council meeting* (Ishod 3461. sastanka Vijeća), 21. travnja 2016., 8065/16, dostupno na: <http://www.consilium.europa.eu/media/22682/st08065en16.pdf>.

² Europska komisija, Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Agenciji Europske unije za azil i stavljanje izvan snage Uredbe (EU) br. 439/2010, 4. svibnja 2016., COM/2016/0271 final – 2016/0131 (COD), dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0271>.

Koji je opseg ovog ažuriranja?

Trenutačna verzija smjernica ažurira i zamjenjuje „Smjernicu za zemlju: Afganistan” (prosinac 2020.).

Riječ je o ciljanom ažuriranju, usredotočenom na bitne promjene u zemlji povezane s talibanskim preuzimanjem vlasti. Iako su informacije o nekoliko tema ostale ograničene i/ili proturječne u vremenskom okviru ovog ažuriranja, uložen je napor da se iznesu zajednička analiza i smjernice u mjeri u kojoj je to trenutačno izvedivo. Uzmite u obzir da su informacije o zemlji podrijetla u ovom dokumentu općenito ograničene na događaje do 31. kolovoza 2021. Kad se u obzir uzimaju noviji događaji, to se posebno navodi u dokumentu. Podsjećamo čitatelja da uvijek razmotri dostupne relevantne i ažurirane informacije o zemlji podrijetla u trenutku donošenja odluke.

EASO će zajedno s državama članicama nastaviti pratiti razvoj situacije u zemlji te redovito pregledavati i ažurirati ove smjernice za zemlju.

Jesu li ove smjernice obvezujuće?

Smjernice za zemlju nisu obvezujuće. Međutim, države članice trebale bi uzeti u obzir smjernice i popratnu zajedničku analizu pri razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu, ne dovodeći u pitanje njihovu nadležnost za odlučivanje o pojedinačnim zahtjevima.

Tko je bio uključen u izradu ovih smjernica za zemlju?

Ovaj dokument rezultat je zajedničke procjene Mreže za izradu smjernica za zemlju. Rad Mreže poduprli su tim za izradu nacrta sastavljen od odabranih nacionalnih stručnjaka i EASO. Europska komisija i UNHCR dali su vrijedan doprinos u tom procesu.

Smjernicu i popratnu zajedničku analizu finalizirala je Mreža za izradu smjernica za zemlju u listopadu 2021., a odobrio Upravni odbor EASO-a u studenom 2021.

Što je primjenjivi pravni okvir?

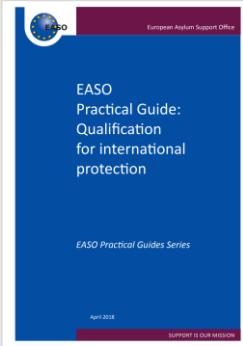
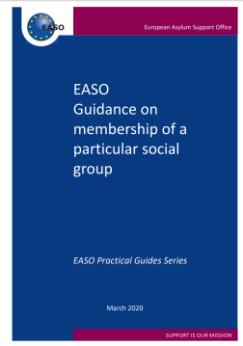
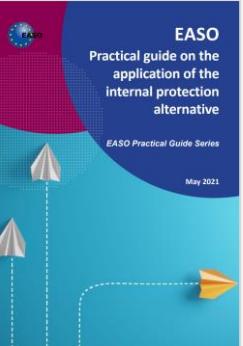
U smislu primjenjivog pravnog okvira, zajednička analiza i smjernica temelje se na odredbama [Ženevske konvencije iz 1951.](#)³ i [Direktive o kvalifikaciji \(DK\)](#)⁴ te na sudskoj praksi Suda Europske unije; gdje je primjereno, uzima se u obzir i sudska praksa Europskog suda za ljudska prava (ESLJP-a).

Koje se smjernice o kvalifikaciji za međunarodnu zaštitu uzimaju u obzir?

Horizontalni okvir smjernica primijenjen u ovoj analizi prvenstveno se temelji na sljedećim općim smjernicama:

³ Opća skupština Ujedinjenih naroda, Konvencija o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokol o statusu izbjeglica iz 1967.

⁴ Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite.

			
<p>EASO-praktični vodič: Kvalifikacija za međunarodnu zaštitu</p>	<p>EASO-ove smjernice o pripadnosti određenoj društvenoj skupini</p>	<p>EASO-praktični vodič o primjeni mogućnosti alternativne zaštite unutar zemlje</p>	<p>EASO-praktični vodič: Isključenje</p>

Navedeni i drugi relevantni praktični alati i smjernice EASO-a mogu se pronaći na stranici: <https://www.easo.europa.eu/practical-tools>.

Također su uzete u obzir relevantne smjernice UNHCR-a koje su bile dostupne u vrijeme dovršavanja ovog dokumenta, a posebice [UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan](#)^{5,6}.

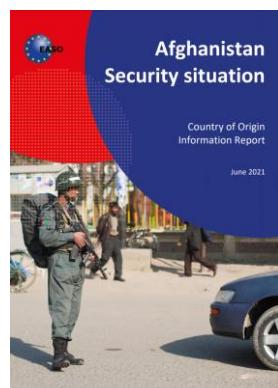
Koje su informacije o zemlji podrijetla korištene?

Dokumente EASO-ovih Smjernica za zemlju ne bi se trebalo smatrati i ne bi se smjeli upotrebljavati ili navoditi kao izvori informacija o zemlji podrijetla. Ovdje sadržane informacije temelje se na izvješćima EASO-a o informacijama o zemlji podrijetla i, u nekim slučajevima, drugim izvorima, kako je navedeno. Za razliku od Smjernica za zemlju, oni predstavljaju izvore informacija o zemlji podrijetla i na njih se može upućivati u skladu s time.

⁵ UNHCR, *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan* (Smjernice UNHCR-a o prihvatljivosti za procjenu potreba za međunarodnom zaštitom tražitelja azila iz Afganistana), 30. kolovoza 2018., dostupne na poveznici <https://www.refworld.org/docid/5b8900109.html>. Vidjeti i *UNHCR, Position on Returns to Afghanistan* (Stajalište UNHCR-a o povratku u Afganistan), kolovoz 2021., dostupno na <https://www.refworld.org/docid/611a4c5c4.html>.

⁶ Dokument *UNHCR Handbook and guidelines on procedures and criteria for determining refugee status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees* (UNHCR-ov priručnik i smjernice o postupcima i kriterijima za utvrđivanje statusa izbjeglica na temelju Konvencije iz 1951. i Protokola iz 1967. o pravnom položaju izbjeglica), te ostale smjernice, dokumenti politike i zaključci UNHCR-ova Stalnog odbora i Izvršnog odbora dostupni su na <https://www.refworld.org/rsd.html>.

Ovo ažuriranje temelji se na sljedećim nedavnim informacijama o zemlji podrijetla:

EASO-ovo izvješće o informacijama o zemlji podrijetla: Afganistan, sigurnosna situacija (lipanj 2021.)

EASO-ovo izvješće o informacijama o zemlji podrijetla: Afganistan, ažurirane informacije o sigurnosnoj situaciji (rujan 2021.)

EASO-ovim izvješćima o informacijama o zemlji podrijetla možete pristupiti na <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origin-information/country-reports>.

Kako smjernice za zemlju pomažu u pojedinačnoj procjeni zahtjeva za međunarodnu zaštitu?

U smjernici i zajedničkoj analizi slijede se koraci postupka razmatranja pojedinačnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu. U ovom dokumentu razmatraju se relevantni elementi u skladu s Direktivom o kvalifikaciji te se pruža opća procjena situacije u zemlji podrijetla, zajedno sa smjernicama o relevantnim pojedinačnim okolnostima koje je potrebno uzeti u obzir.

Za dodatne informacije i pristup drugim dostupnim smjernicama za zemlju posjetite <https://www.easo.europa.eu/country-guidance>.

Smjernica: Afganistan

U ovoj su smjernici sažeti zaključci zajedničke analize i treba je čitati zajedno s njom.

Zajednička analiza dostupna je na
<https://www.easo.europa.eu/country-guidance-afghanistan-2021>.

Opće napomene

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

U vrijeme pisanja ovog teksta situacija u Afganistanu i dalje je nestabilna, što osobito otežava donošenje bilo kakve konačne procjene potreba za međunarodnom zaštitom. Mogu se naglasiti sljedeći elementi:

Zbog kratkog razdoblja otkad su talibani preuzeli vlast, informacije su općenito ograničene i/ili proturječne. Treba uzeti u obzir i ograničenja u pogledu pouzdanog izvješćivanja, jer je vjerojatno da se iz Afganistana ili određenih dijelova te zemlje nedovoljno izvješćuje.

Iako buduće ponašanje talibana nije moguće u potpunosti predvidjeti, profili koji su meta talibana mogu biti pod povećanim rizikom, uzimajući u obzir povećane sposobnosti i teritorijalnu kontrolu tog počinitelja.

Iako su se učestalost sigurnosnih incidenata i broj civilnih žrtava općenito smanjili od talibanskog preuzimanja vlasti, budući rizik od općeg nasilja u bilo kojem dijelu te zemlje treba pažljivo procijeniti, i to na temelju najnovijih informacija o dinamici u određenom području, ali i cijeloj državi.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

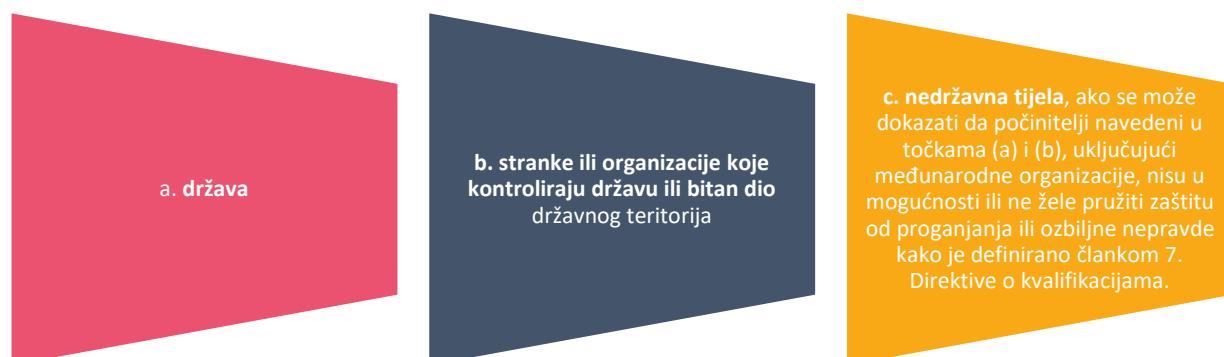
Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Rizici kojima je općenito izloženo stanovništvo neke zemlje ili dio stanovništva obično ne stvaraju sami po sebi pojedinačnu prijetnju koja bi se kvalificirala kao ozbiljna nepravda ([uvodna izjava 35. Direktive o kvalifikaciji](#)). Općenito, proganjanje ili ozbiljna nepravda moraju biti oblik ponašanja počinitelja ([članak 6. Direktive o kvalifikaciji](#)).

U skladu s [člankom 6. Direktive o kvalifikaciji](#), počinitelj proganjanja ili ozbiljne nepravde uključuju:

Slika 1. Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

Ovaj odjeljak sadržava smjernice o nekim od glavnih počinitelja proganjanja ili ozbiljne nepravde u Afganistanu. Popis nije konačan.

- **Talibani:** Nakon godina pobunjeničkih aktivnosti i preuzimanja uloge vlade u sjeni u nekim područjima, u ljeto 2021. talibani su preuzeли kontrolu nad državom. Talibanski borci ušli su u glavni grad 15. kolovoza i preuzeли kontrolu nad njegovim kontrolnim točkama. Talibanski vođe ušli su u predsjedničku palaču, a sljedeći dan obratili su se medijima i proglašili kraj rata. U posljednjem dostupnom ažuriranom mapiranju talibanske kontrole u Afganistanu od 15. rujna 2021., koje je objavio *Long War Journal* (LWJ), navedeno je da je 391 okrug pod kontrolom talibana, okrug Chahar Kint u Balkhu označen je kao sporan, a u 15 okruga u Panjširu, Baghlanu, Parwanu, Kapisi, Wardaku i Takharu zabilježene su gerilske aktivnosti.

Tijekom posljednja dva desetljeća zabilježeno je da talibani namjerno ciljaju civile, također kao dio općih napada na civilne objekte. U izvješćima su navedena i ciljana ubojstva pojedinaca povezanih s afganistanskom vladom i stranim snagama, novinara, boraca za ljudska prava, vjerskih vođa i drugih. Mechanizam paralelnog pravosuđa u skladu s kojim su talibani djelovali temelji se na uskom tumačenju *šerijata*, što dovodi do pogubljenja i drugih kazni koje se smatraju okrutnim, neljudskim i ponižavajućim, uključujući tjelesno kažnjavanje. Zabilježeno je i da su talibani mučili pritvorenike.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- **Bivši državni počinitelji i pripadnici otpora protiv talibana:** Bivši afganistanski državni počinitelji obuhvaćali su pripadnike **nacionalnih afganistanskih sigurnosnih snaga** (ANSF) i druga tijela koja pripadaju trima državnim vlastima (izvršnoj, zakonodavnoj i sudskoj).

Zabilježeno je da su afganistanske državne vlasti i njihovi suradnici počinili čitav niz kršenja ljudskih prava. Prijavljeni su slučajevi izvansudskih pogubljenja, prisilnih nestanaka, proizvoljnih pritvaranja, otmica, krađe, pljačke, mučenja i zlostavljanja. Osim toga, afganistanska nacionalna policija sudjelovala je u iznuđivanju i organiziranom kriminalu, posebice u blizini ključnih ruta za krijumčarenje. Također je zabilježeno regrutiranje i seksualno iskorištavanje dječaka (*bacha bazi*), koje su počinile afganistanske sigurnosne snage, prvenstveno afganistanska lokalna policija, ali i seksualno iskorištavanje djevojčica.

Brojni pripadnici **provladine paravojske** (PGM) borili su se na strani vlade protiv talibana i ISKP-a. Takve paravojske uključivale su pokrete nacionalnog ustanka, također poznate i kao snage javnog ustanka, obrambenu inicijativu utemeljenu na zajednici, udarne snage grada Kandahara, afganistanske specijalce u pokrajini Paktika, zaštitne snage u pokrajini Khost i Shaheenove snage u pokrajinama Paktja, Paktika i Gazni. Nakon posljednje talibanske ofenzive u ljetnim mjesecima, te se paravojske nisu mogle oduprijeti talibanskim snagama i uskoro su se raspustile ili pridružile talibanima.

Nakon talibanskog preuzimanja vlasti, u Panjširu je uspostavljen pokret otpora pod nazivom **Fronta nacionalnog otpora (NRF)**. NRF se sastoji od boraca paravojske i bivših vladinih vojnika koji su vjerni prethodnoj administraciji i protive se talibanskom vladanju. Iako je NRF u početku imao kontrolu nad dolinom Panjšir i navodno uzvratio na napade talibana, izvješteno je da su pripadnici otpora opkoljeni, uz znatan broj talibanskih boraca koji su navodno okupirali to područje. U ažuriranoj procjeni od 15. rujna, *Long War Journal* (LWJ) smatra da na tim područjima ima gerilske aktivnosti.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- **Mreža Haqqani:** Mrežu Haqqani UN je proglašio terorističkom organizacijom. U veljači 2021. Misija Ujedinjenih naroda za pomoć Afganistanu (UNAMA) naznačila je da mreža Haqqani djeluje pod talibanskim vodstvom i da uglavnom slijedi politike i upute talibana. Ta je skupina opisana kao „smrtonosna ruka talibana”.

Smatra se da je mreža Haqqani odgovorna za složene napade u gusto naseljenim područjima Kabula tijekom pobuna. Mreža je navodno surađivala i održavala bliske kontakte s Al-Qaidom, unatoč dogovoru s SAD-om. Prema izvješćima, mreža Haqqani surađivala je i s ISKP-om, među ostalim u napadima na inauguraciju afganistanskog predsjednika i u napadu na hram Sikha u Kabulu u ožujku 2020.

Dana 7. rujna, kada su talibani objavili uspostavljanje privremene vlade, vođa mreže Sirajuddin Haqqani imenovan je ministrom unutarnjih poslova.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- **Islamska država u pokrajini Horasan (ISKP):** ISKP je salafističko-džihadistička organizacija koju je UN proglašio terorističkom, a ima operativne veze s lokalnim skupinama. Osnovna

skupina u pokrajinama Kunar i Nangarhar navodno je zadržala otprilike 1500 – 2200 boraca, dok su manje autonomne skupine bile smještene u Badakšanu, Kunduzu i Sar-e-Pulu.

Izvješteno je da je u okolini grada Mazar-e-Sharif u pokrajini Balkh razbijena čelija ISKP-a od 450 ljudi, što upućuje na to da je ta skupina na sjeveru Afganistana možda jača nego što se ranije procjenjivalo. Incidenti su zabilježeni i u drugim pokrajinama, kao što su Ghor i Parwan.

Također, skupina je nastavila izvršavati namjerne napade na civile, posebice osobe koje pripadaju etničkoj skupini Hazara i vjerskoj manjini muslimana šijita te Sikhe. Većina civilnih žrtava koje je uzrokovao ISKP bila je rezultat „masovnih samoubilačkih napada i masovnih pucnjava u Kabulu i Jalalabadu“. Ciljana ubojstva nastavila su se i u 2021., a pojedinci koje je skupina ubila uključivali su humanitarne radnike koji su sudjelovali u razminiranju, medijske djelatnice i liječnice. Skupina je zadržala svoju sposobnost izvršavanja terorističkih napada u Kabulu i drugim velikim gradovima te je preuzeila odgovornost za napad na međunarodnu zračnu luku u Kabulu 26. kolovoza 2021., u kojem je ubijeno više od 170 osoba.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- **Al-Qaida:** Al-Qaida je transnacionalna ekstremistička salafističko-džihadistička organizacija koju je UN proglašio terorističkom. Izvori pokazuju da je zadržala ograničenu prisutnost u Afganistanu, obavljajući svoje aktivnosti uglavnom pod okriljem drugih naoružanih skupina, posebice talibana. Izvori su sredinom 2021. izvjestili da su talibani i Al-Qaida i dalje usko povezani i da ne pokazuju nikakve naznake prekida veza, unatoč očekivanjima zbog Sporazuma iz Dohe. Također se navodi da je znatan dio vodstva Al-Qaide smješten u pograničnoj regiji Afganistana i Pakistana.

Prema informacijama Misije Ujedinjenih naroda za pomoć Afganistanu (UNAMA), Al-Qaida se uglavnom bavi pružanjem obuke, uključujući oružje i eksplozivne naprave, i mentorstvom, a navodi se da sudjeluje u internim raspravama talibana o odnosu pokreta s drugim džihadističkim tijelima. Ta je organizacija također preuzeila odgovornost za niz napada u Afganistanu, što je dovelo do žrtava u nacionalnim afganistanskim sigurnosnim snagama.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- **Brojni strani teroristički protuvladini elementi i borci** djeluju u Afganistanu. Glavne skupine smještene u istočnim pokrajinama Kunar, Nangarhar i Nuristan obuhvaćale su skupine **Tehrik-e Taliban Pakistan** (uključujući niz rascjepkanih odcijepljenih skupina), **Jaish-e Momammed** i **Lashkar-e Tayyiba**, koje djeluju pod okriljem afganistanskih talibana i koje su sudjelovale u ciljanim atentatima na vladine dužnosnike i druge osobe. Također postoji nekoliko središnjih azijskih i ujgarskih stranih terorističkih i militantnih skupina s borcima uzbekog, tadžičkog i turkmenskog podrijetla, za koje je navedeno da predstavljaju znatnu prijetnju u sjevernim područjima Afganistana, kao što su **Islamski pokret istočnog Turkistana** („*Eastern Turkistan Islamic Movement*“), **Islamski pokret Uzbekistana** („*Islamic Movement of Uzbekistan*“) (poznat i kao Jundullah), **Jamaat Ansarullah iz Tadžikistana**, **Lashkar-e Islam i skupina „Salafist Group“**.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- U određenim situacijama **drugi nedržavni počinitelji** proganjanja ili ozbiljne nepravde mogu obuhvaćati klanove, plemena, (lokalne) moćnike, obitelj (npr. u slučaju LGBTIQ osoba, nasilje iz časti) ili kriminalne bande (npr. otmica radi otkupnine) itd.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

Status izbjeglice: smjernice o određenim profilima

Uvodne napomene

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Kako bi se podnositelj zahtjeva kvalificirao kao izbjeglica trebaju biti ispunjeni svi dijelovi definicije izbjeglica u skladu s Direktivom o kvalifikacijama:

Članak 2. točka (d) Direktive o kvalifikaciji Definicije

„izbjeglica“ znači državljanin treće zemlje koji je, zbog osnovanog straha od proganjana zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini, izbjegao iz svoje nacionalne države te nije u mogućnosti ili, zbog takvog straha, ne želi staviti se pod zaštitu te države, kao i osobu bez državljanstva koja se nalazi izvan države prethodnog uobičajenog boravišta, a koja se zbog istih gore navedenih razloga, ili zbog takvog straha, ne želi vratiti se u tu državu, te na koju se ne primjenjuje članak 12. [isključenje];

U [članku 9. DK-a](#) opisuje se kako treba procijeniti „proganjanje“.

U [članku 10. DK-a](#) navodi se dodatno objašnjenje različitih razloga za proganjanje (rasa, vjera, nacionalnost, političko mišljenje ili pripadnost određenoj društvenoj skupini). Potrebno je uspostaviti vezu (nekssus) između tih razloga i proganjanja ili izostanka zaštite kako bi podnositelj zahtjeva mogao ostvariti status izbjeglice.

Smjernice o određenim profilima podnositelja zahtjeva, na temelju njihovih osobnih karakteristika ili pripadnosti određenoj skupini (npr. politička, etnička, vjerska), navedene su u nastavku.

Za svaki je zahtjev potrebno provesti pojedinačnu procjenu. Treba uzeti u obzir pojedinačne okolnosti podnositelja zahtjeva i relevantne informacije o zemlji podrijetla. Čimbenici koje je potrebno uzeti u obzir u takvoj procjeni mogu, primjerice, obuhvaćati:

- prebivalište podnositelja zahtjeva, prisutnost mogućih počinitelja proganjanja i njihovu sposobnost ciljanja osobe koja ih zanima;
- prirodu radnji podnositelja zahtjeva (smatraju li se negativnim i/ili smatra li počinitelj proganjanja pojedince koji sudjeluju u takvim radnjama prioritetnom metom);
- vidljivost podnositelja zahtjeva (tj. u kojoj je mjeri vjerojatno da će mogući počinitelj proganjanja znati za podnositelja zahtjeva ili ga moći identificirati); međutim, imajući na umu da počinitelj proganjanja ne mora pojedinačno identificirati podnositelja zahtjeva, sve dok je njegov ili njezin strah od proganjanja osnovan;
- resurse dostupne podnositelju zahtjeva kako bi izbjegao proganjanje (npr. veza s moćnim pojedincima)
- itd.

Činjenica da je podnositelj zahtjeva već izložen proganjanju ili izravnim prijetnjama takvim proganjanjem ozbiljna je naznaka osnovanog straha podnositelja zahtjeva, osim ako ne postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da se takvo proganjanje neće ponoviti ([članak 4. stavak 4. DK-a](#)).

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

Profili

Ovaj odjeljak odnosi se na neke profile afganistanskih podnositelja zahtjeva, koji se susreću u predmetima država članica EU-a. U njemu se navode opći zaključci o profilima i smjernicama u pogledu dodatnih okolnosti koje treba uzeti u obzir u pojedinačnoj procjeni. Neki profili dodatno su podijeljeni u potprofile, s različitim zaključcima s obzirom na analizu rizika i/ili povezanost s razlogom proganjanja. Radi lakošć snalaženja uvijek su navedeni odgovarajući broj profila i poveznica na odgovarajući odjeljak u zajedničkoj analizi.

Zaključke u vezi sa svakim profilom treba promatrati ne dovodeći u pitanje procjenu vjerodostojnosti tvrdnji podnositelja zahtjeva.

Tijekom čitanja tablice u nastavku treba imati na umu sljedeće:

- Pojedinačni podnositelj zahtjeva mogao bi pripadati **većem broju profila** uključenih u ovu smjernicu. Potrebe za zaštitom povezane sa svim takvim okolnostima treba u potpunosti preispitati.
- Stavci o **analizi rizika** odnose se na razinu rizika i na neke od relevantnih okolnosti koje utječu na rizike. Dodatne smjernice o kvalifikaciji radnji kao proganjanja dostupne su u odgovarajućim odjeljcima zajedničke analize.
- U tablici u nastavku sažeti su zaključci o različitim profilima i potprofilima, pa tablica službenicima zaduženim za slučajeve može poslužiti kao praktični alat. Iako su primjeri navedeni s obzirom na potprofile s različitim rizikom i okolnostima koje mogu povećati ili smanjiti rizik, ti **primjeri nisu potpuni** i treba ih uzeti u obzir u svjetlu svih okolnosti u pojedinačnom slučaju.
- **Osobe koje su pripadale određenom profilu u prošlosti ili članovi obitelji pojedinca** koji pripada određenom profilu mogu imati potrebe za zaštitom slične onima koje su navedene za odgovarajući profil. To nije izričito navedeno u tablici u nastavku, no treba se uzeti u obzir u pojedinačnoj procjeni.
- U stavcima o **mogućoj vezi** naznačena je moguća povezanost s razlozima proganjanja u skladu s [člankom 10. DK-a](#). U odjeljcima o zajedničkoj analizi navedene su dodatne smjernice o tome je li veza s razlogom proganjanja vrlo vjerojatna ili može biti potkrijepljena ovisno o pojedinačnim okolnostima u slučaju.

- Kod nekih profila može postojati povezanost i između **nedostatka zaštite od proganjanja** i jednog ili više razloga u skladu s [člankom 10. DK-a \(članak 9. stavak 3. DK-a\)](#).

2.1 Osobe povezane s bivšom afghanistanskom vladom

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Proturječne i ograničene informacije o politikama i strategiji koje talibani namjeravaju provoditi otežavaju procjenu budućeg rizika za pojedince u ovom profilu na temelju trenutačnih informacija. Međutim, u pojedinačnoj procjeni toga postoji li razuman stupanj vjerojatnosti da se podnositelj zahtjeva suočava s proganjanjem treba uzeti u obzir povećanu prisutnost i sposobnost talibana da ciljaju pojedince nakon što su preuzeли zemlju.

Na temelju prethodnih proganjanja i naznaka kontinuiranog ciljanja, pojedinci koje talibani vide kao prioritetnu metu, uključujući osobe na centralnim položajima u vojsci, policiji i istražnim jedinicama, vjerojatno bi imali osnovani strah od proganjanja.

Članovi obitelji nekih pojedinaca koji pripadaju ovom profilu također bi mogli biti izloženi riziku od postupanja koje bi predstavljalo proganjanje.

Moguća veza: (pripisano) političko mišljenje.

* Razmatranja o [isključenju](#) mogla bi biti relevantna za ovaj profil.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.2 Pojedinci koji su radili za strane vojne postrojbe ili se smatra da ih podržavaju

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Postoje ograničene i proturječne informacije o politikama i strategiji koje talibani namjeravaju provoditi u pogledu pojedinaca koji su surađivali sa stranim vojnim postrojbama. Međutim, na temelju informacija o prošlim proganjanjima i naznaka kontinuiranog ciljanja koje provode talibani, utvrđeno je da bi pojedinci iz ovog profila općenito imali osnovani strah od proganjanja.

Moguća veza: (pripisano) političko mišljenje.

* Razmatranja o [isključenju](#) mogla bi biti relevantna za ovaj profil.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.3 Vjerski vođe

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Unatoč ograničenim informacijama o razdoblju nakon talibanskog preuzimanja vlasti, uzimajući u obzir prošla proganjanja i stalnu odlučnost talibana da uspostave Islamski Emirat Afganistana u skladu sa svojim tumačenjem šerijata, smatra se da je vjerojatno da **vjerski učitelji za koje se smatra da delegitimiziraju talibansku ideologiju** imaju osnovani strah od proganjanja.

U slučaju drugih pojedinaca koji pripadaju ovom profilu: trebale bi postojati dodatne okolnosti koje utječu na rizike kako bi se potkrijepio osnovani strah od proganjanja.

Moguća veza: (pripisano) političko mišljenje i/ili vjera.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.4 Osobe koje se boje prisilnog regrutiranja od naoružanih skupina

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Nisu svi pojedinci suočeni s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od proganjanja. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- dob (pripadnost dobnoj skupini mladih odraslih osoba)
- vojnu prošlost
- područje podrijetla i prisutnost/utjecaj naoružanih skupina
- povećani intenzitet sukoba
- položaj klana u sukobu
- lošu socioekonomsku situaciju obitelji
- itd.

Moguća veza: Iako rizik od prisilnog regrutiranja kao takav općenito ne može implicirati vezu s razlogom proganjanja, posljedice odbijanja mogle bi, ovisno o pojedinačnim okolnostima, potkrijepiti takvu povezanost, među ostalim razlozima, s (pripisanim) političkim mišljenjem.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.5 Obrazovni djelatnici

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Nisu svi pojedinci suočeni s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od proganjanja. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- spol (tj. nastavnice)
- podrijetlo iz područja u kojima ISKP ima operativnu sposobnost
- pojedinca ili institucije koje ne slijede talibanske direktive i/ili program
- govorenje protiv talibana
- itd.

Moguća veza: (pripisano) političko mišljenje i u nekim slučajevima vjera.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.6 Zdravstveni radnici i humanitarni radnici, među ostalim pojedinci koji rade za nacionalne i međunarodne nevladine organizacije

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Nisu svi pojedinci tog profila suočeni s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od progona. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- spol (npr. žene)
- prirodu aktivnosti (nacionalne/međunarodne nevladine organizacije čije su aktivnosti povezane s cijepljenjem protiv dječje paralize, razminiranjem itd.)
- vezu s bivšom vladom ili stranim donatorima
- govorenje protiv naoružane skupine
- podrijetlo iz područja u kojima ISKP ima operativnu sposobnost
- itd.

Moguća veza: (pripisano) političko mišljenje.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.7 Novinari, medijski djelatnici i borci za ljudska prava

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Novinari, medijski djelatnici i borci za ljudska prava **za koje talibani smatraju da su kritični prema njima ili da se ne pridržavaju uvjeta koje su talibani postavili** vjerojatno će imati osnovani strah od proganjanja.

Za druge novinare, medijske djelatnike i borce za ljudska prava trebale bi postojati dodatne okolnosti koje utječu na rizike kako bi se potkrijepio osnovani strah od proganjanja.

Situaciju novinarki, medijskih djelatnica i borkinja za ljudska prava trebalo bi procijeniti s posebnom pažnjom.

Moguća veza: (pripisano) političko mišljenje i/ili vjera.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.8 Djeca

Odjeljak o djeci bavi se određenim okolnostima povećane ranjivosti specifičnim za djecu te rizicima kojima djeca u Afganistanu mogu biti izložena.

2.8.1 Nasilje nad djecom: pregled

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Nisu sva djeca suočena s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od proganjanja. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- spol (dječaci i djevojčice mogu se suočavati s različitim rizicima)
- dob i izgled (npr. dječaci bez brade mogli bi biti korišteni kao *bacha bazi*)
- percepciju tradicionalnih rodnih uloga u obitelji
- lošu socioekonomsku situaciju djeteta i obitelji
- itd.

Moguća veza: Trebalo bi uzeti u obzir pojedinačne okolnosti podnositelja zahtjeva. Primjerice, razlozi proganjanja djece koja su nekada pripadala skupini *bacha bazi* mogu se temeljiti na pripadnosti određenoj društvenoj skupini.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.8.2 Dječji brakovi

Vidjeti odjeljak **2.9.2. Štetne tradicionalne bračne prakse u profilu 2.9. Žene.**

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.8.3 Regrutiranje djece

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Nisu sva djeca suočena s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od proganjanja u obliku regrutiranja djece. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- lošu socioekonomsku situaciju
- područje podrijetla ili prebivalište
- itd.

Moguća veza: Trebalo bi uzeti u obzir pojedinačne okolnosti djeteta.

Vidjeti i odjeljke **2.4. Osobe koje se boje prisilnog regrutiranja od naoružanih skupina te 2.8.1. Nasilje nad djecom: pregled.**

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.8.4 Dječji rad i trgovanje djecom

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Nisu sva djeca suočena s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od proganjanja u vezi s dječjim radom i/ili trgovanjem djecom Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- dob
- spol
- obiteljski status
- loše socioekonomsko stanje djeteta i njegove ili njezine obitelji
- situaciju u kojoj je osoba interna raseljena
- ovisnost o drogi
- itd.

Moguća veza: Trebalo bi uzeti u obzir pojedinačne okolnosti djeteta kako bi se utvrdilo može li se potkrijepiti veza s razlogom proganjanja.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.8.5 Obrazovanje djece, a posebice djevojčica

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Opći nedostaci u obrazovnom sustavu i ograničene mogućnosti obrazovanja ne mogu se kao takve smatrati proganjanjem jer nisu rezultat namjernih radnji treće strane. Međutim, u slučaju namjernih ograničenja pristupa obrazovanju, posebice za djevojčice, to bi moglo predstavljati proganjanje. Razvoj događaja u vezi s politikama i praksom talibana u pogledu obrazovanja djevojčica potrebno je pažljivo procijeniti na temelju ažuriranih informacija o zemlji podrijetla u tom pogledu.

Moguća veza: Trebalo bi uzeti u obzir pojedinačne okolnosti djeteta. Ovisno o politikama koje provode talibani, relevantni mogu biti vjera i/ili političko mišljenje.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.8.6 Djeca bez mreže za potporu u Afganistanu

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Nedostatak mreže za potporu sam po sebi ne predstavlja proganjanje. Međutim, takav nedostatak znatno povećava rizik da ta djeca budu izložena radnjama koje, zbog svoje ozbiljnosti, ponavljanja ili nagomilavanja, mogu predstavljati proganjanje. Vidjeti, primjerice, odjeljak **2.8.4. Dječji rad i trgovanje djecom.**

Moguća veza: Trebalo bi uzeti u obzir pojedinačne okolnosti djeteta.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.9 Žene

Položaj žena i djevojčica u Afganistanu obilježen je duboko ukorijenjenim stavovima, snažnim kulturnim uvjerenjima i društvenim strukturama kojima se podupire diskriminacija. Kršenja ljudskih prava na temelju spola česta su pojava. Na svojoj prvoj tiskovnoj konferenciji nakon preuzimanja vlasti talibani su objavili da su „žene ključni dio društva i jamčimo sva njihova prava u granicama islama”. Međutim, nije pojašnjeno niti argumentirano što talibani smatraju pod takvim granicama. Također je objavljeno da su u

rujnu 2021. talibani zatvorili Ministarstvo za ženska pitanja i umjesto toga ponovno uspostavili Ministarstvo za sprečavanje poroka i promicanje vrlina. Tijekom vladavine talibana 1990-ih, prema izvješćima ministarstvo takvog naziva nametnulo je stroga pravila islama i oštra ograničenja ženama.

Različiti oblici nasilja nad ženama u Afganistanu često su međusobno povezani u velikoj mjeri. Stoga je potrebno zajedno čitati sljedeće pododjeljke.

2.9.1 Nasilje nad ženama i djevojčicama: pregled

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

*Manje izmjene dodane: studeni 2021.

Analiza rizika: Nisu sve žene i djevojčice suočene s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od proganjanja. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- pretpostavka da su počinile djela koja su kažnjiva u okviru šerijata
- vrstu rada i radnog okruženja (za žene koje rade izvan domova)
- percepciju tradicionalnih rodnih uloga u obitelji
- lošu socioekonomsku situaciju
- obiteljski status (rizik od seksualno i rodno uvjetovanog nasilja nad ženama i adolescenticama veći je za one bez muškog zaštitnika, žene koje vode kućanstva itd.)
- situaciju u kojoj je osoba interna raseljena
- itd.

Moguća veza: (pripisano) političko mišljenje i/ili vjera (npr. kada ih proganjuju talibani) i/ili pripadnost određenoj društvenoj skupini (vidjeti primjere u nastavku).

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.9.2 Štetne tradicionalne bračne prakse

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Nisu sve žene i djevojčice suočene s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od proganjanja u vezi s tradicionalnim bračnim praksama. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- mlađu dob (posebice osobe mlađe od 16 godina)
- područje podrijetla (što posebice pogoda ruralna područja)
- etničko podrijetlo (npr. Paštun)
- percepciju tradicionalnih rodnih uloga u obitelji
- lošu socioekonomsku situaciju obitelji
- lokalnu moć/utjecaj (potencijalnog) supruga i njegove obitelji ili mreže
- itd.

Moguća veza: pripadnost određenoj društvenoj skupini (npr. u vezi s odbijanjem sklapanja prisilnog braka ili dječjeg braka).

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.9.3 Žene u javnim ulogama

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Ograničene i proturječne informacije o politikama i strategiji koje talibani namjeravaju provoditi prema ženama u javnim ulogama otežavaju procjenu budućeg rizika za pojedince u ovom profilu na temelju trenutačnih informacija. Tijekom postupka procjene o tome postoji li razuman stupanj vjerojatnosti da se podnositelj zahtjeva suoči s proganjanjem treba uzeti u obzir aktualne informacije u tom pogledu, ali i mogućnost proganjanja od drugih počinitelja, uključujući obitelj ili društvo općenito.

Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- pretpostavka da se osoba ne pridržava uvjeta koje su postavili talibani
- vidljivost podnositelja zahtjeva (npr. priroda posla)
- konzervativno okruženje
- percepciju koju obitelj ili mreža ima u pogledu tradicionalnih rodnih uloga
- itd.

Moguća veza: (pripisano) političko mišljenje i/ili vjera.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.9.4 Žene za koje se smatra da su prekršile moralne kodekse

Vidjeti profil **2.10. Pojedinci za koje se smatra da su prekršili moralne kodekse.**

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.9.5 Žene koje se smatraju „pozapađenima“

Vidjeti profil **2.11. Pojedinci koji se smatraju „pozapađenima“**.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.9.6 Žene bez partnera i žene koje vode kućanstva

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Nisu sve žene i djevojčice iz tog potprofila suočene s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od proganja.

Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- osobni status
- područje podrijetla i prebivalište
- percepciju tradicionalnih rodnih uloga u obitelji ili zajednici
- gospodarsku situaciju
- dostupnost osobnih isprava
- obrazovanje
- itd.

Moguća veza: pripadnosti određenoj društvenoj skupini (npr. razvedene žene).

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.10 Pojedinci za koje se smatra da su prekršili moralne kodekse

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Nisu svi pojedinci tog profila suočeni s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od progona. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- spol (rizik je veći za žene)
- područje podrijetla (što posebice pogađa ruralna područja)
- konzervativno okruženje
- percepciju koju obitelj ima u pogledu tradicionalnih rodnih uloga
- moć/utjecaj uključenih sudionika
- itd.

Moguća veza: vjera i/ili (pripisano) političko mišljenje ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na
internetu.

2.11 Pojedinci koji se smatraju „pozapađenima”

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Situacija pojedinaca koji se smatraju „pozapađenima” mora se procijeniti u svjetlu nedavnog talibanskog preuzimanja vlasti. U pojedinačnoj procjeni toga postoji li razuman stupanj vjerovatnosti da je podnositelj zahtjeva suočen s progonom trebalo bi dodatno uzeti u obzir okolnosti koje utječu na rizike, primjerice:

- spol (rizik je veći za žene)
- ponašanje koje je usvojio podnositelj zahtjeva
- područje podrijetla (što posebice pogoda ruralna područja)
- konzervativno okruženje
- percepciju koju obitelj ima u pogledu tradicionalnih rodnih uloga
- dob (djeci će možda biti teško (ponovno) se prilagoditi društvenim ograničenjima u Afganistanu)
- vidljivost podnositelja zahtjeva
- itd.

Moguća veza: Trebalo bi uzeti u obzir pojedinačne okolnosti podnositelja zahtjeva. U nekim slučajevima do progona može doći zbog vjere i/ili (pripisanog) političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini.

Vidjeti i profile **2.9.3. Žene u javnim ulogama**, **2.10. Pojedinci za koje se smatra da su prekršili moralne kodekse** i **2.14. Pojedinci za koje se smatra da su počinili bogohuljenje i/ili otpadništvo**.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na
internetu.

2.12 LGBTIQ osobe

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.
*Manje izmjene dodane: studeni 2021.

Analiza rizika: Osnovani strah od proganja općenito je potkrijepljen.

Moguća veza: pripadnosti određenoj društvenoj skupini.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na
internetu.

2.13 Osobe s invaliditetom i osobe s teškim zdravstvenim problemima

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.
*Manje izmjene dodane: studeni 2021.

Analiza rizika: Nisu svi pojedinci tog profila suočeni s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od progona. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- prirodu i vidljivost mentalnog ili tjelesnog invaliditeta
- negativnu percepciju obitelji prema takvim osobama
- itd.

Moguća veza: pripadnosti određenoj društvenoj skupini u slučaju osoba s vidljivim mentalnim ili tjelesnim invaliditetima.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.14 Pojedinci za koje se smatra da su počinili bogohuljenje i/ili otpadništvo

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.
*Manje izmjene dodane: studeni 2021.

Analiza rizika: Osnovani strah od proganja općenito je potkrijepljen.

Moguća veza: vjera.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.15.1 Pojedinci koji pripadaju etničkoj skupini Hazara

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Situacija u pogledu Hazara mora se procijeniti u svjetlu nedavnog talibanskog preuzimanja vlasti, no informacije o politikama koje talibani namjeravaju provoditi u pogledu ove manjine trenutačno su ograničene. Rizik da ih ISKP napadne također treba procijeniti u svjetlu operativne sposobnosti te skupine. Okolnosti koje utječu na rizike mogu biti povezane s drugim profilima, kao što su **2.15.2. Šijiti, uključujući ismailite, 2.1. Osobe povezane s bivšom afganistanskom vladom ili 2.6. Zdravstveni radnici i humanitarni radnici, među ostalim pojedinci koji rade za nacionalne i međunarodne nevladine organizacije.**

Moguća veza: (pripisana) vjera (vidjeti profil 2.15.2. **Šijiti, uključujući ismailite**), (pripisano) političko mišljenje (npr. veze s bivšom vladom, što se smatra potporom Iranu) i/ili rasa (etničko podrijetlo).

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.15.2 Šijiti, uključujući ismailite

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Situacija u pogledu šijita mora se procijeniti u svjetlu nedavnog talibanskog preuzimanja vlasti, no informacije o politikama koje talibani namjeravaju provoditi u pogledu ove manjine su ograničene. Potrebno je preispitati i rizik od napada ISKP-a. Trenutačno se procjenjuje da nisu svi pojedinci tog profila suočeni s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od progona. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- područje podrijetla (područja u kojima ISKP ima operativnu sposobnost predstavljaju veći rizik)
- sudjelovanje u vjerskim praksama
- politički aktivizam
- itd.

Moguća veza: vjera.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.15.3 Hindusi i Sikhi

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Analiza rizika: Situacija u pogledu Hindusa i Sikha mora se procijeniti u svjetlu nedavnog talibanskog preuzimanja vlasti, no informacije o politikama koje talibani namjeravaju provoditi u pogledu tih manjina su ograničene. Potrebno je preispitati i rizik od napada ISKP-a. Trenutačno se procjenjuje da nisu svi pojedinci tih profila suočeni s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od progona. Pri pojedinačnoj procjeni toga postoji li razuman stupanj vjerojatnosti da je podnositelj zahtjeva suočen s proganjanjem treba uzeti u obzir okolnosti koje utječu na rizike, posebice njihovo područje podrijetla (npr. područja u kojima ISKP ima operativnu sposobnost) itd.

Moguća veza: vjera.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.15.4 Baha'i

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Osnovani strah od proganjanja općenito je potkrijepljen.

Moguća veza: vjera.

Vidjeti i **2.14. Pojedinci za koje se smatra da su počinili bogohuljenje i/ili otpadništvo.**

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.16.1 Pojedinci koji sudjeluju u krvnim osvetama

Last update: December 2020

Analiza rizika za muškarce izravno uključene u krvnu osvetu: Osnovani strah od proganjanja općenito je potkrijepljen.

Analiza rizika za žene, djecu i muškarce koji su udaljeniji od osvete: Nisu svi pojedinci suočeni s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od proganjanja. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- intenzitet krvne osvete
- podrijetlo iz područja u kojima je vladavina prava slaba
- itd.

Moguća veza: Trebalo bi uzeti u obzir pojedinačne okolnosti podnositelja zahtjeva kako bi se utvrdilo može li se potkrijepiti veza s razlogom proganjanja. Primjerice, članovi obitelji koji sudjeluju u krvnoj osveti mogu

imati osnovani strah od proganjanja zbog pripadnosti određenoj društvenoj skupini.

* Razmatranja o isključenju mogla bi biti relevantna za ovaj profil.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.16.2 Pojedinci koji sudjeluju u zemljišnim sporovima

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Nisu svi pojedinci tog profila suočeni s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od progona. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- nasilnu prirodu spora
- moć/utjecaj sudionika u zemljišnom sporu
- područja podrijetla sa slabom vladavinom prava
- itd.

Moguća veza: Općenito ne postoji veza s razlogom iz Konvencije. To ne dovodi u pitanje pojedinačne slučajeve u kojima bi se veza mogla uspostaviti na temelju dodatnih okolnosti (npr. etnička pripadnost, zemljišni spor koji dovodi do krvne osvete itd.).

* Razmatranja o isključenju mogla bi biti relevantna za ovaj profil.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.17 Pojedinci optuženi za obična kaznena djela

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

* Manje izmjene dodane: studeni 2021.

Analiza rizika: Nisu svi pojedinci tog profila suočeni s razinom rizika potrebnom za utvrđivanje opravdanog straha od progona. Okolnosti koje utječu na rizike mogu obuhvaćati:

- prirodu kaznenog djela zbog kojeg podnositelj zahtjeva može biti kazneno gonjen
- predviđeno kažnjavanje
- itd.

Moguća veza: U slučaju pojedinaca optuženih za obična kaznena djela općenito ne postoji veza s razlogom iz Konvencije. Međutim, ako se utvrdi osnovani strah od proganjanja u vezi s predviđenim kažnjavanjem u okviru šerijata, moguće je da se proganjanje temelji na vjeri. U pojedinačnim slučajevima proganjanje (također) može biti motivirano drugim razlogom iz

Konvencije, ili biti pokrenuto ili vođeno na diskriminatornoj osnovi s obzirom na drugi razlog iz Konvencije.

* Razmatranja o isključenju mogla bi biti relevantna za ovaj profil.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

2.18 Pojedinci koji su rođeni u Iranu ili Pakistanu i/ili koji su ondje dugo živjeli

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

Analiza rizika: Općenito, postupanje prema pojedincima tog profila ne bi predstavljalo progon. U iznimnim slučajevima, gomilanje mjera moglo bi predstavljati proganjanje.

Moguća veza: Općenito ne postoji veza s razlogom iz Konvencije. To ne dovodi u pitanje pojedinačne slučajeve u kojima bi se veza mogla uspostaviti na temelju dodatnih okolnosti.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

Supsidijarna zaštita

Sadržaj ovog poglavlja obuhvaća:

- članak 15. točku (a) Direktive o kvalifikaciji: smrtna kazna ili smaknuće,
- članak 15. točku (b) Direktive o kvalifikaciji: mučenje i nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje,
- članak 15. točku (c) Direktive o kvalifikaciji: ozbiljnu i individualnu prijetnju životu zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.

Članak 15. točka (a) Direktive o kvalifikaciji

Smrtna kazna ili smaknuće

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

*Manje izmjene dodane: studeni 2021.

Smrtna kazna predviđena je šerijatskim pravom.

Bivši Kazneni zakonik znatno je ograničio broj kaznenih djela kažnjivih smrtnom kaznom, a smrtna kazna rijetko se provodila u praksi. Zabilježeno je pet smaknuća 2017. i tri smaknuća 2018., dok 2019. nije zabilježeno nijedno smaknuće. U studenom 2019. otprilike 700 osoba osuđeno je na smrtnu kaznu zbog „običnih kaznenih djela“ ili kaznenih djela protiv unutarnje ili vanjske sigurnosti.

Prije talibanskog preuzimanja vlasti, u područjima pod njihovom kontrolom, talibani su izricali kazne putem paralelnog pravosudnog sustava, na temelju strogog tumačenja *šerijata*. To se odnosilo na slučajevi smaknuća, uključujući javna smaknuća kamenovanjem i strijeljanjem.

U slučajevima u kojima ne postoji veza s razlogom iz Konvencije (primjerice, u nekim slučajevima iz odjeljka 2.17. Pojedinci optuženi za obična kaznena djela), potrebno je preispitati potrebu za supsidijarnom zaštitom u skladu s člankom 15. točkom (a) DK-a. Ako postoji razuman stupanj vjerojatnosti za smrtnu kaznu ili smaknuće, dodjeljuje se supsidijarna zaštita u skladu s člankom 15. točkom (a) DK-a, osim ako se podnositelja zahtjeva treba isključiti u skladu s člankom 17. DK-a.

Imajte na umu da bi razmatranja o isključenju mogla biti relevantna.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

Članak 15. točka (b) Direktive o kvalifikaciji

Mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje

Posljednji put ažurirano: prosinac 2020.

*Manje izmjene dodane: studeni 2021.

U slučajevima podnositelja zahtjeva kojima mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje može predstavljati stvaran rizik, često bi postojala veza s razlogom za proganjanje u okviru definicije izbjeglice, stoga bi takvi pojedinci mogli ostvariti status izbjeglice. Međutim, s obzirom na slučajeve u kojima ne postoji veza s razlogom iz Konvencije i u kojima podnositelj zahtjeva ne bi mogao ostvariti status izbjeglice, potrebno je ispitati supsidijarnu zaštitu u skladu s [člankom 15. točkom \(b\) DK-a](#).

Pri ispitivanju potrebe za zaštitom u skladu s [člankom 15. točkom \(b\) DK-a](#) potrebno je uzeti u obzir sljedeće okolnosti:

- **Nedostupnost zdravstvene zaštite i socioekonomski uvjeti:** Važno je napomenuti da ozbiljna nepravda mora biti oblik ponašanja počinitelja ([članak 6. DK-a](#)). Sama po sebi, opća nedostupnost zdravstvene skrbi, obrazovanja ili drugih socioekonomskih elemenata (npr. situacija interna raseljenih osoba, poteškoće u pronalaženju mogućnosti za život, smještaj) ne spadaju u opseg nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u skladu s [člankom 15. točkom \(b\) DK-a](#), osim ako postoji namjerno ponašanje počinitelja, kao što je namjerno uskraćivanje odgovarajuće zdravstvene skrbi podnositelju zahtjeva.
- **Samovoljna uhićenja, nezakoniti pritvor i zatvorski uvjeti:** Posebnu pozornost treba posvetiti pojavama proizvoljnih uhićenja i nezakonitog pritvaranja te zatvorskim uvjetima. Samovoljna uhićenja i nezakoniti pritvorski centri kojima upravljaju različiti sudionici (povezani s bivšom vladom, paravojskama, moćnicima ili pobunjeničkim skupinama) bili su široko rasprostranjeni u Afganistanu. Općenito, u tim nezakonitim ustanovama za zadržavanje ne poštuju se ljudska prava i osobe koje su suočene sa stvarnim rizikom od nezakonitog pritvaranja mogu trebati zaštitu. Nadalje, može se procijeniti da u slučajevima kada su kazneni progon ili kazna krajnje nepravedni ili nerazmjeri, ili kada se osoba podvrgava zatvorskim uvjetima koji nisu u skladu s poštovanjem ljudskog dostojanstva, može doći do situacije ozbiljne nepravde u skladu s [člankom 15. točkom \(b\) DK-a](#). Također treba naglasiti da je u službenim i neslužbenim centrima za pritvor često dolazilo do mučenja.
- **Tjelesna kažnjavanja:** Prema *šerijatu*, tjelesna kažnjavanja predviđena su za različite zločine. Člankom 29. Ustava Afganistana zabranjuje se „kažnjavanje suprotno ljudskom dostojanstvu”, a Afganistan je potpisnik Konvencije UN-a protiv mučenja od 1987. Međutim, tjelesna kažnjavanja bila su dopuštena zakonom u Afganistanu zbog pluralističkog pravnog sustava u kojem su islamski i građanski zakoni bili u međusobnoj interakciji, dopuštajući pojedinim sucima i sudovima da odrede kako propisati kazne na temelju bilo kojeg od zakona. Tjelesno kažnjavanje, uključujući bičevanje i premlaćivanje, bilo je češće u područjima pod kontrolom protuvladinih elemenata. Na područjima pod svojom kontrolom talibani su vodili paralelni pravosudni sustav temeljen na strogom tumačenju *šerijatskog prava*. Osim smaknuća (vidjeti [članak 15. točka \(a\) DK-a](#)), djelovanje tog sustava dovelo je do kazni za koje je UNAMA prijavila da su okrutne, neljudske i ponižavajuće. Nakon preuzimanja vlasti talibani su dali jasne izjave u vezi s potrebnim pridržavanjem *šerijata*.
- **Kazneno nasilje:** Uobičajeni kriminal i organizirani kriminal prijavljeni su u cijeloj zemlji, s porastom u posljednjih nekoliko godina, posebice u velikim gradovima kao što su Kabul,

Jalalabad, Herat i Mazar-e-Sharif. Prijavljeni zločini su otmice odraslih i djece, pljačke i provale, ubojsztva i iznuda. Na meti kriminalnih skupina bili su poslovni ljudi, lokalni dužnosnici i obični ljudi, a kao glavne mete naznačeni su stranci i bogati Afganistanci. Ako ne postoji veza s razlogom za proganjanje na temelju definicije izbjeglice, rizik od zločina kao što je prethodno navedeno može se kvalificirati u skladu s [člankom 15. točkom \(b\) DK-a](#).

Drugi slučajevi u kojima može postojati stvarna opasnost od ozbiljne nepravde u skladu s [člankom 15. točkom \(b\) DK-a](#) su, među ostalim, neke situacije obuhvaćene profilom [2.8 Djeca, 2.16.2 Zemljivojno sporovi](#) itd.

Imajte na umu da bi razmatranja o [isključenju](#) mogla biti relevantna.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

Članak 15. točka (c) Direktive o kvalifikaciji

Ozbiljna i pojedinačna prijetnja životu ili osobi civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Potrebni elementi za primjenu članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji jesu:

Slika 2. Članak 15. točka (c) Direktive o kvalifikaciji: elementi procjene.

Kako bi se članak 15. točka (c) DK-a mogao primjenjivati, prethodno navedeni elementi trebaju se kumulativno utvrditi.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

Sljedeće je sažetak relevantnih zaključaka o situaciji u Afganistanu:

- a. **Oružani sukob:** Tijekom ljetnih mjeseci 2021. godine talibanska ofenziva brzo je napredovala, što je dovelo do toga da su zauzeli gotovo cijelu zemlju. Osoblje ANSF-a često se povlačilo s položaja bez upuštanja u sukobe. Talibani su u svojim su izjavama nakon preuzimanja Kabula u kolovozu 2021. proglašili rat završenim. Međutim, na nekim područjima organizirane su oružane skupine otpora i oružani sukobi. ISKP je i dalje aktivan u zemlji.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- b. **Civil:** članak 15. točka (c) DK-a primjenjuje se na osobu koja nije član nijedne od strana u sukobu i ne sudjeluje u neprijateljstvima, moguće uključujući i bivše borce koji su se istinski i trajno odrekli oružanih aktivnosti. Zahtjeve osoba pod sljedećim profilima treba pažljivo provjeriti. Na temelju pojedinačne procjene, moguće je da se utvrdi da takvi podnositelji zahtjeva ne ispunjavaju uvjete za civile u skladu s člankom 15. točkom (c) DK-a. Na primjer:

- **talibani**
- **oružane skupine koje se suprotstavljaju talibanima:** nekoliko paravojnih skupina nastavilo je postojati ili su formirane u posljednjim danima talibanske ofenzive i nakon njihova preuzimanja vlasti

- **druge oružane skupine:** druge oružane skupine aktivne u Afganistanu uključuju, na primjer, ISKP, IMU, mrežu Haqqani, Al-Qaidu, Jundullah.

Potrebno je napomenuti da aktivno sudjelovanje u neprijateljskim sukobima nije ograničeno na otvoreno nošenje oružja, već može uključivati znatnu logističku i/ili administrativnu pomoć borcima.

Važno je naglasiti da je procjena potreba za zaštitom usmjerena prema budućnosti. Stoga je glavno pitanje hoće li podnositelj zahtjeva po povratku biti civil ili neće. Činjenica da su osobe u prošlosti sudjelovale u neprijateljskim sukobima ne znači nužno da se [članak 15. točka \(c\) DK-a](#) ne bi na njih mogao primijeniti.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- c. **Opće nasilje:** Nakon povećane razine nasilja uočene tijekom ljetnih mjeseci uslijedio je znatan pad broja sukoba i povezanog općeg nasilja nakon talibanskog preuzimanja vlasti. Međutim, taj je razvoj događaja tek nedavan i može doći do promjene trendova u budućnosti. Također treba uzeti u obzir ograničenja u pogledu pouzdanog izvješćivanja iz zemlje. Stoga se u trenutku pisanja ovog teksta smatra da nije izvedivo procijeniti situaciju u Afganistanu u smislu potreba zaštite u skladu s [člankom 15. točkom \(c\) DK-a](#).

Kako se sigurnosna situacija u Afganistanu razvija, da bi se napravila procjena usmjerena na budućnost s obzirom na razinu rizika od općeg nasilja u situaciji oružanog sukoba, sljedeći elementi bi se mogli uzeti u obzir na temelju relevantnih i aktualnih informacija o zemlji podrijetla:

- **Sudionici u sukobu:** uključujući pojavu i/ili operativnu sposobnost različitih sudionika, potencijalnu uključenost drugih država u sukobu, trajanje i relativnu stabilnost kontrole određenog sudionika na teritoriju itd.
- **Incidenti i civilne žrtve:** metode i taktike koje se primjenjuju, učestalost incidenata i njihov utjecaj u pogledu civilnih žrtava.
- **Zemljopisni opseg:** određeno nasilje povezano sa sukobom može biti ograničeno na određenu regiju na temelju uključenih sudionika, na primjer u vezi s lokalnim oružanim skupinama koje se opiru talibanima.
- **Raseljavanje:** raseljavanje povezano sa sukobom može biti važan pokazatelj razine nasilja koje se događa i/ili percepcije koju civilno stanovništvo ima prema tom riziku.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- d. **Ozbiljna i individualna prijetnja:**

U kontekstu „klizne ljestvice”, svaki slučaj treba procijeniti pojedinačno, uzimajući u obzir prirodu i intenzitet nasilja u tom području, zajedno s kombinacijom osobnih okolnosti prisutnih u podnositeljevu slučaju. Određene osobne okolnosti moguće bi doprinijeti povećanom riziku od općeg nasilja, uključujući njegove izravne i neizravne posljedice. Iako nije izvedivo dati iscrpne smjernice o tome što bi mogle biti relevantne osobne okolnosti i kako ih treba procijeniti, u nastavku su istaknuti mogući primjeri okolnosti koje mogu utjecati na sposobnost osobe da procijeni i/ili izbjegne rizike povezane s općim nasiljem u situaciji oružanog sukoba:

- dob
- spol
- zdravstveno stanje i invaliditet, uključujući probleme mentalnog zdravlja
- gospodarska situacija
- poznavanje područja
- zanimanje podnositelja
- itd.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- e. **Prijetnja životu ili osobi:** Rizik od nepravde prema [članku 15. točki \(c\) DK-a](#) formuliran je kao „prijetnja životu ili osobi”, a ne kao (prijetnja od) specifičnog čina nasilja. Neke od uobičajeno prijavljenih vrsta nepravde po život ili osobu civila u Afganistanu uključuju ubojstva, ozljede, otmice, invaliditet prouzročen nagaznim minama itd.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

- f. **Veza:** Veza „zbog” odnosi se na uzročnu vezu općeg nasilja i nepravde (ozbiljna prijetnja životu ili osobu civila) te obuhvaća:

- nepravdu koja je izravno prouzročena općim nasiljem ili radnjama koje proizlaze iz sudionika u sukobu i
- nepravdu koja je neizravno prouzročena općim nasiljem u situaciji oružanog sukoba. Neizravni učinci razmatraju se samo u određenoj mjeri i sve dok postoji vidljiva veza s općim nasiljem, na primjer: rašireno kazneno nasilje kao rezultat bezakonja, uništavanje potrebnih sredstava za preživljavanje, uništavanje infrastrukture, uskraćivanje ili ograničen pristup humanitarnoj pomoći, ograničen pristup zdravstvenim ustanovama. Oružani sukobi i/ili blokade cesta također mogu prouzročiti probleme u opskrbi hranom koji dovode do gladi, ili ograničen ili nikakav pristup zdravstvenim ustanovama u određenim regijama u Afganistanu.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

Davatelji zaštite

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Člankom 7. Direktive o kvalifikaciji propisuje se da zaštitu može pružiti samo:

a. država;

b. stranke ili organizacije koje kontroliraju državu
ili bitan dio državnog područja države;

ako žele i u mogućnosti su pružiti zaštitu koja mora biti:

učinkovita i trajne prirode.

Takva se zaštita općenito pruža ako navedeni pružatelji poduzimaju razumne mjere u cilju sprečavanja proganjanja ili trpljenja ozbiljne nepravde, među ostalim, primjenom učinkovitog pravnog sustava za otkrivanje, progon i kažnjavanje djela koja predstavljaju progon ili ozbiljnu nepravdu

i ako je takva zaštita dostupna podnositelju zahtjeva.

U vrijeme pisanja ovog teksta talibani kontroliraju gotovo cijeli teritorij Afganistana. Od 1. listopada 2021., u mapiranju talibanske kontrole u Afganistanu koje je objavio *Long War Journal* (LWJ), koje je posljednji put ažurirano 15. rujna 2021., navedeno je da je 391 okrug pod kontrolom talibana, okrug Chahar Kint u Balkhu označen je kao sporan, a u 15 okruga u Panjširu, Baghlanu, Parwanu, Kapisi, Wardaku i Takharu zabilježene su gerilske aktivnosti.

Talibani su se tijekom pobune pozicionirali kao vlada Afganistana u sjeni, a njihovo povjerenstvo i upravljačka tijela preslikavali su administrativne urede i dužnosti tipične vlade. Opisani su kao da su postali organizirani politički pokret koji vodi paralelnom upravu u znatnim dijelovima Afganistana te da su se razvili u aktere lokalne uprave u zemlji stjecanjem i zadržavanjem teritorija i time preuzimajući određenu odgovornost za dobrobit lokalnih zajednica. Na područjima pod njihovom kontrolom, grupa je provodila paralelni pravosudni sustav temeljen na strogom tumačenju šerijata, što je dovelo do pogubljenja pred sudovima u sjeni i kažnjavanja koje je UNAMA smatrala okrutnim, neljudskim i ponižavajućim. Međutim, izvještava se da sve veći broj Afganistanaca diljem zemlje traži pravdu na talibanskim sudovima zbog osjećaja frustriranosti državnom birokracijom, korupcijom i dugotrajnim postupcima.

Zbog nedostatka pravilnog postupka i prirode kazni pravosudni mehanizam kojim upravljaju talibani ne bi se mogao smatrati legitimnim oblikom zaštite.

Nadalje, uzimajući u obzir njihova kršenja ljudskih prava u prošlosti i nesigurnost u pogledu statusa vlade koju su proglašili, na temelju informacija dostupnih u vrijeme pisanja ovog teksta može se zaključiti da talibani ne mogu ostvariti status davatelja zaštite koji može pružiti učinkovitu, trajnu i pristupačnu zaštitu.

Trenutačno nije utvrđen nijedan drugi davatelj koji ima kontrolu nad znatnim dijelom teritorija koji može pružiti zaštitu u smislu članka 7. DK-a.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

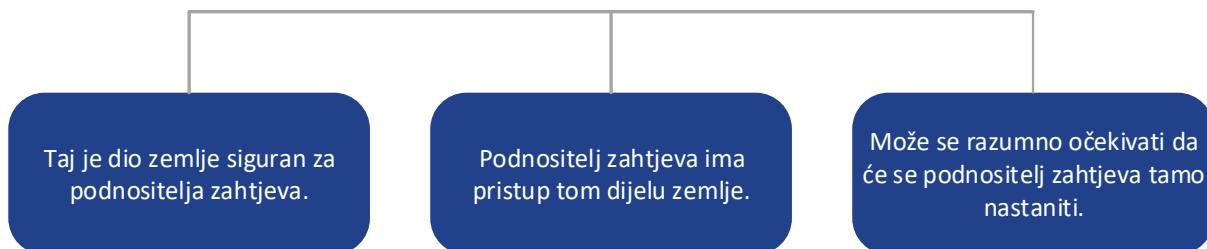
Ako se u matičnom području podnositelja zahtjeva ne može odrediti davatelj zaštite koji ispunjava uvjete iz [članka 7. DK-a](#), procjena se može nastaviti ispitivanjem dostupnosti mogućnosti zaštite unutar zemlje.

Mogućnost zaštite unutar zemlje

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

Potrebni elementi za primjenu [članka 8. točke \(c\) Direktive o kvalifikaciji](#) jesu:

Slika 3. Mogućnost zaštite unutar zemlje: elementi procjene.

U vrijeme pisanja ovog teksta smatra se da mogućnost zaštite unutar zemlje ne bi bila primjenjiva ni u jednom dijelu Afganistana.

Za profile koji imaju osnovan strah od proganjanja ili su suočeni sa stvarnim rizikom od ozbiljne nepravde od talibana, sigurnosni kriterij ne bi bio zadovoljen, uzimajući u obzir teritorijalnu kontrolu skupine. Za pojedince s osnovanim strahom od progona ili stvarnim rizikom od ozbiljne nepravde povezane s ciljanjem od drugih počinitelja, neizvjesnost trenutačne situacije i nedostatak zaštite koja ispunjava zahtjeve iz [članka 7. DK-a](#) doveli bi do toga da mogućnost zaštite unutar zemlje ne bi bila sigurna. U iznimnim slučajevima osoba možda nema osnovan strah ili se ne suočava sa stvarnim rizikom od ozbiljne nepravde nakon preseljenja u određeni dio zemlje. Pri procjeni hoće li zahtjev u pogledu sigurnosti biti potkrijepljen, treba uzeti u obzir neizvjesnost postojećeg stanja. Posebice treba napomenuti da nema informacija o potencijalnoj percepciji talibana i postupanju s osobama koje su napustile Afganistan te podnijele zahtjev za međunarodnu zaštitu. Štoviše, u trenutku pisanja ovog teksta ne može se pouzdano procijeniti rizik od općeg nasilja.

Smatra se da talibanska kontrola nad zemljom i njezine implikacije utječu na sve kriterije u okviru procjene iz [članka 8. DK-a](#). Međutim, uzimajući u obzir da kriterij sigurnosti općenito nije zadovoljen, procjena se ne mora nastaviti u pogledu druga dva zahtjeva.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

Isključenje

Posljednji put ažurirano: studeni 2021.

S obzirom na ozbiljne posljedice koje isključenje može imati za pojedinca, razloge isključenja treba tumačiti restriktivno i primjenjivati s oprezom.

Primjeri u ovom poglavlju nisu potpuni ni konačni. Svaki slučaj treba ispitati zasebno.

Primjena klauzula o isključenju obvezna je ako postoje ozbiljni razlozi da se smatra da je podnositelj zahtjeva počinio bilo koju od relevantnih radnji.

Isključenje treba primijeniti u sljedećim slučajevima:

Razlozi za isključenje

Status izbjeglice

- zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti
- teško nepolitičko kazneno djelo izvan zemlje u koju su izbjegli prije nego su bili prihvaćeni kao izbjeglice
- djela koja su u suprotnosti s načelima i ciljevima Ujedinjenih naroda

Supsidijarna zaštita

- zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti
- ozbiljan zločin
- djela koja su u suprotnosti s načelima i ciljevima Ujedinjenih naroda
- podnositelj zahtjeva predstavlja opasnost za društvo ili sigurnost države članice u kojoj se nalazi
- ostala kaznena djela (u određenim okolnostima)

Treba naglasiti da tijelo odlučivanja ima teret dokaza da utvrdi elemente dotičnih razloga za isključenje i individualnu odgovornost podnositelja zahtjeva, dok podnositelji ostaju obvezni surađivati u utvrđivanju svih činjenica i okolnosti relevantnih za njihov zahtjev.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

U kontekstu Afganistana, brojne okolnosti i različiti profili mogu zahtijevati razmatranje potencijalne primjenjivosti razloga za isključenje. DK-om se ne određuje rok za primjenu razloga za isključenje. Podnositelji zahtjeva mogu biti isključeni u vezi s događajima koji su se dogodili u trenutačnom

sukobu te u prošlim sukobima (npr. Saur revolucija i Khalq režim (1978. – 1979.), sovjetsko-afganistanski rat (1979. – 1989.), sukob između afganistske vlade i mudžahedinskih snaga (1989. – 1992.), afganistanski građanski rat (1992. – 1996.), talibanski režim (1996. – 2001.)). Afganistanski državljanji također su bili uključeni u sukobe izvan Afganistana, što bi moglo biti od značaja za razmatranje isključenja.

Informacije o zemlji podrijetla ukazuju da djela koja podrazumijevaju isključenje čine mnogi počinitelji, kako u vezi s oružanim sukobima, tako i u kontekstu općeg kriminala i kršenja ljudskih prava.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

U sljedećim su pododjelicima smjernice o potencijalnoj primjenjivosti razloga za isključenje u kontekstu Afganistana.

Zločin protiv mira, ratni zločin, zločin protiv čovječnosti

Može se primijetiti da osnova „zločin protiv mira“ nije od posebne važnosti u slučajevima podnositelja zahtjeva iz Afganistana.

Na temelju informacija o zemlji podrijetla, pobunjeničke skupine, ANSF i provladine paravojske te civilni u Afganistanu mogu biti upleteni u djela koja bi ispunjavala uvjete za status ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti. Prijavljena kršenja međunarodnog humanitarnog prava od svih strana u sadašnjim i prošlim sukobima u Afganistanu mogla bi predstavljati ratne zločine.⁷

U smislu kvalificiranja relevantnih djela kao ratnih zločina, oružani sukobi⁸ koji se odvijaju u Afganistanu mogu se okarakterizirati na sljedeći način:

- oružani sukob između vlade Narodne demokratske stranke Afganistana (PDPA) i naoružanih protivnika od ljeta 1979. do sovjetske invazije 24. prosinca 1979.: nemeđunarodni
- sovjetsko-afganistanski rat od prosinca 1979. do veljače 1989.: međunarodni
- oružani sukob između snaga mudžahedina i vlade (1989. – 1996.): nemeđunarodni
- oružani sukob između talibana i Ujedinjene fronte (1996. – 2001.): nemeđunarodni
- oružani sukob koalicije predvođene SAD-om protiv talibanskog režima između listopada 2001. i lipnja 2002.: međunarodni
- pobuna predvođena talibanima protiv afganistske vlade (od 2002.) te sukob između različitih protuvladinih elemenata (2015. – u tijeku): nemeđunarodna.

Amnestija predviđena Zakonom o nacionalnoj stabilnosti i pomirenju Afganistana i odredbe o amnestiji u sporazumu sa skupinom Hezb-e Islami / Gulbuddinom Hekmatyarom (HIG) iz rujna 2016. vjerojatno neće spriječiti isključenje podnositelja zahtjeva ako je utvrđena individualna odgovornost za relevantna djela koja mogu biti razlog za isključenje jer te odredbe ne bi ispunile potrebne uvjete, odnosno ne bi bile izraz demokratske volje građana Afganistana, a pojedinac bi se smatrao odgovornim na druge načine.

⁷ Također vidjeti: <https://www.icc-cpi.int/afghanistan>.

⁸ Treba napomenuti da se procjena iz članka 12. stavka 2. točke (a) DK-a i članka 17. stavka 1. točke (a) DK-a odnosi na relevantne međunarodne instrumente kojima se definiraju uvjeti. Stoga se procjena o tome događa li se oružani sukob ili ne, te njegova priroda, temelji na međunarodnom humanitarnom pravu i može se razlikovati od procjene u kontekstu članka 15. točke (c) DK-a kao što je definirano u presudi Diakité Suda EU-a.

Teško (nepolitičko) kazneno djelo

U kontekstu Afganistana, rasprostranjeni kriminal te narušavanje zakona i poretka čine razlog „teškog (nepolitičkog) kaznenog djela“ posebno relevantnim. Osim ubojstava povezanih s obiteljskim i drugim privatnim sporovima, neki primjeri posebno teških kaznenih djela mogu obuhvaćati trgovinu drogom i preprodaju droge, trgovinu oružjem, trgovanje ljudima, korupciju, pronevjeru i druga gospodarska kaznena djela, nezakonito oporezivanje, nezakonito vađenje, trgovinu ili krijumčarenje minerala, dragog kamenja, arheoloških artefakata itd.

Nasilje nad ženama i djecom (na primjer, u vezi s *bacha bazi*, u kontekstu dječijih brakova, ubojstava iz časti, seksualnog nasilja ili nekih oblika nasilja u obitelji itd.), koje je rasprostranjeno u Afganistanu, također bi potencijalno moglo predstavljati teško (nepolitičko) kazneno djelo.

Neka teška (nepolitička) kaznena djela mogu biti povezana s oružanim sukobom (npr. ako su počinjeni kako bi se financirale aktivnosti oružanih skupina) ili mogu biti duboko nečovječna djela počinjena kao dio sustavnog ili rasprostranjenog napada na civilno stanovništvo, u kojem slučaju bi ih umjesto toga trebalo ispitati na temelju [članka 12. stavka 2. točke \(a\) / članka 17. stavka 1. točke \(a\) DK-a](#).

U vezi s isključenjem iz statusa izbjeglice, zločin bi mogao potpasti pod ovaj razlog ako je počinjen u Afganistanu ili bilo kojoj trećoj zemlji (na primjer, dok je podnositelj zahtjeva boravio u Pakistanu ili Iranu ili u zemljama tranzita itd.). U vezi sa supsidijarnom zaštitom, teška kaznena djela koje su počinili afganistanski podnositelji zahtjeva u zemlji domaćinu također bi doveli do isključenja.

Djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda

U kontekstu Afganistana, (bivše) članstvo u oružanim skupinama kao što su ISKP, talibani ili Hezb-e Islami, moglo bi potaknuti relevantna razmatranja, osim razmatranja iz [članka 12. stavka 2. točke \(a\) / članka 17. stavka 1. točke \(a\) DK-a ili članka 12. stavka 2. točke \(b\) / članka 17. stavka 1. točke \(b\) DK-a](#).

Primjena isključenja trebala bi se temeljiti na individualnoj procjeni konkretnih činjenica u kontekstu aktivnosti podnositelja zahtjeva u toj organizaciji. Položaj podnositelja zahtjeva u organizaciji predstavljao bi relevantnu okolnost, a visoki položaj mogao bi opravdati (oborivu) pretpostavku individualne odgovornosti. Ipak, ostaje potrebno ispitati sve relevantne okolnosti prije nego što se može donijeti odluka o isključenju.

Ako dostupne informacije ukazuju na moguću umiješanost u zločine protiv mira, ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti, procjena bi se trebala izvršiti u svjetlu razloga za isključenje iz [članka 12. stavka 2. točke \(a\) / članka 17. stavka 1. točke \(a\) DK-a](#).

Opasnost za društvo ili sigurnost države članice

Pri razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu, razlog za isključenje u skladu s [člankom 17. stavkom 1. točkom \(d\) DK-a](#) primjenjiv je samo na osobe koje inače ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu.

Za razliku od drugih razloga za isključenje, primjena ove odredbe temelji se na procjeni rizika usmjerenoj prema budućnosti. Ipak, ispitivanje uzima u obzir prošle i/ili trenutačne aktivnosti podnositelja zahtjeva, kao što je povezanost s određenim skupinama za koje se smatra da predstavljaju opasnost za sigurnost država članica ili kriminalne aktivnosti podnositelja zahtjeva.

Pročitajte više u zajedničkoj analizi na internetu.

Opsežna zajednička analiza koja čini osnovu za ovu smjernicu dostupna je u e-knjizi i pdf formatu na engleskom jeziku.

Pronađite ih na:

<https://www.easo.europa.eu/country-guidance-afghanistan-2021>

■ Publications Office
of the European Union